

ZIELONA GÓRA

**Sprawozdanie z realizacji
Programu wspierania rodziny
w mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023
za 2022 r.**

Sprawozdanie z realizacji Programu wspierania rodziny w mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Spis treści

I. WSTĘP	4
II. ZAŁOŻENIA.....	5
III. REALIZACJA PROGRAMU	6
1. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz interdyscyplinarna praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi odebraniem dziecka	6
2. Realizacja celu operacyjnego - Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży. 13	
3. Realizacja celu operacyjnego - Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia.....	22
4. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodziny	23
5. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinom.....	28
6. Inne działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny w mieście Zielona Góra	33
IV. PODSUMOWANIE	35
V. WYKAZ REALIZATORÓW I PARTNERÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM, DO KTÓRYCH WYŚLANO ANKIETY	37
VI. WYKAZ REALIZATORÓW I PARTNERÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM, KTÓRZY WYPEŁNILI ANKIETY	38
VII. SPIS WYKRESÓW.....	39
VIII. SPIS TABEL	39

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

I. WSTĘP

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej* uchwałą nr XLVI.720.2021 z 28 września 2021 r. Rady Miasta Zielona Góra przyjęto Program Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra na lata 2021 – 2023 zwany dalej Programem. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zielonej Górze. Sprawozdanie z realizacji Programu za 2022 r. pozwoli na uzyskanie informacji o stanie realizacji celów operacyjnych programu.

Sprawozdanie z realizacji Programu zostało opracowane w oparciu o kwestionariusz ankiety, którą wysłano do instytucji, placówek i organizacji działających na terenie miasta Zielona Góra. Spośród 29 wysłanych ankiet, wypełnioną ankietę odesłały 22 podmioty, ponadto 4 podmioty wskazały, że nie realizowały zadań z zakresu Programu Wspierania Rodziny. Wykaz podmiotów, do których skierowano ankietę oraz wykaz podmiotów, które odpowiedziały na ankietę znajduje się w rozdziałach V-VI sprawozdania.

II. ZAŁOŻENIA

Program wpisuje się w Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021–2030 oraz Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Pieczy Zastępczej. Jest spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Zielona Góra na lata 2021 – 2030.

Adresatami Programu są rodziny mieszkające na terenie miasta Zielona Góra. Dla celów Programu przyjęto definicję rodziny wskazaną w art. 16 pkt 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* określającą rodzinę jako osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Nadmienić należy, że takie rozumienie rodziny nie zakłada konieczności występowania instytucjonalnej formy małżeństwa ani więzi pokrewieństwa. Rodziną nazwana zostanie natomiast każda grupa osób, która wykazuje cechy pozostawania we wspólnym gospodarstwie domowym.

Celem głównym Programu jest wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny w wypełnianiu swoich funkcji. Wsparcie to ma polegać na kształtowaniu prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny, tworzeniu nowych form pomocy rodzinie, aktywizowaniu społeczności do harmonijnej współpracy na rzecz rodziny oraz pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Założono, że cel główny będzie realizowany w oparciu o następujące cele operacyjne:

1. Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz interdyscyplinarna praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi odebraniem dziecka;
2. Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży;
3. Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą, jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia;
4. Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodziny;
5. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinom.

III. REALIZACJA PROGRAMU

Poniższa część sprawozdania stanowi opis realizacji programu według celów operacyjnych i wyznaczonych w ramach tych celów zadań.

1. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz interdyscyplinarna praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi odebraniem dziecka

Ponieważ wczesne reagowanie jest elementem, który zapobiega pojawianiu się sytuacji kryzysowych w rodzinach, podmioty realizujące program w ramach swej działalności prowadziły analizę i udzielały pomocy rodzinom rozpoznany jako zagrożone wystąpieniem sytuacji kryzysowej.

Analizę sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem prowadziło 6 podmiotów. Największą liczbę rodzin zagrożonych sytuacją kryzysową odnotował Miejski Ośrodek Pomocy w Zielonej Górze z uwagi na wykonywanie zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* oraz ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Każda rodzina rozpoznana jako zagrożona wystąpieniem sytuacji trudnych była objęta przez pracowników socjalnych pracą socjalną. W 2022 r. objęto pomocą 3021 osób w 2547 rodzinach, z czego 583 rodziny wyłącznie w formie pracy socjalnej. Wśród wszystkich rodzin objętych pomocą 18,30% to rodziny z dziećmi (466 rodzin). Średnio co druga rodzina z dziećmi doświadczała bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (54,51% rodzin z dziećmi – 254 rodziny), co trzecia otrzymywała pomoc z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa (30,47% rodzin z dziećmi - 142 rodziny).

W 2022 roku pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej stanęli też przed nowym wyzwaniem – pomocą dla obywateli Ukrainy, którzy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium swojego kraju, opuścili Ukrainę i osiedlili się na terenie gminy Zielona Góra. Wraz z przyjazdem pierwszych grup uchodźców, pracownicy Działu redagowali ulotki z niezbędnymi informacjami, które dostarczali do miejsc zbiorowego zakwaterowania oraz do punktu informacyjnego na PKP, odwiedzali i monitorowali miejsca zbiorowego zakwaterowania uchodźców. Uchodźcom udostępniono także numery telefonów do czterech pracowników Działu, (w tym jeden czynny całodobowo), pod którymi mogli zgłaszać swoje potrzeby i uzyskać potrzebne informacje. Po wejściu w życie Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa na auli przy Długiej 13 zorganizowano codzienne dyżury obsługiwane przez pracowników Działu Pomocy Środowiskowej (przez pierwsze tygodnie dyżury były także w weekendy). Pracownicy pełnili dyżury nieprzerwanie do końca 2022 r. – dwóch pracowników od 7.30 do 11.30 i kolejnych dwóch od 11.30 do 15.00 (w momentach największego zapotrzebowania dyżury były pełnione przez 6 pracowników dziennie a w razie konieczności do pomocy oddelegowane zostawały kolejne osoby). Wszystko to po to, aby zachować płynność przyjmowania wniosków i zaoszczędzić uchodźcom czasu spędzonego w kolejkach. Pracownicy pełniący dyżur na drugiej zmianie pracowali „do ostatniego klienta”, wielokrotnie zdarzało się, że zostawali po godzinach pracy, aby nikogo, kto czeka

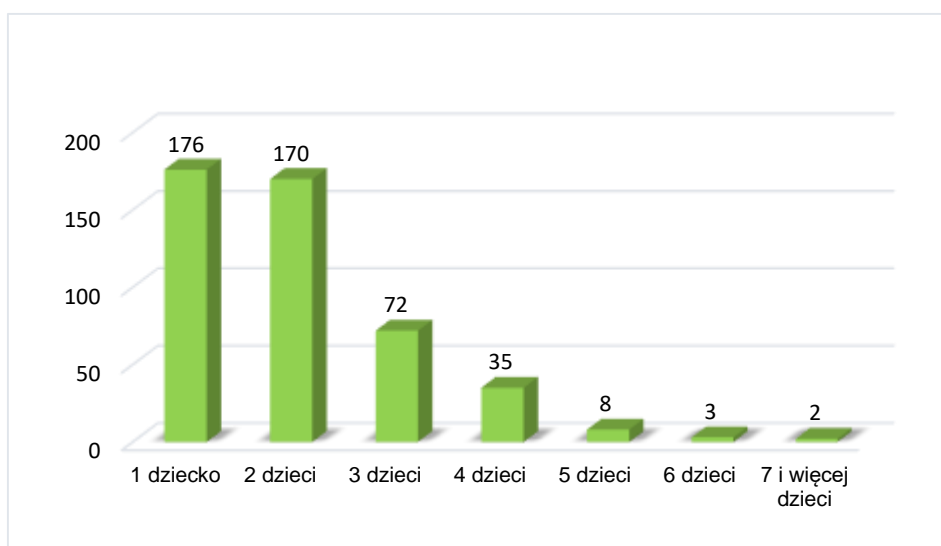
Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

nie odsyłać na kolejny dzień. Do punktów zbiorowego zakwaterowania pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej jeździli osobiście z wnioskami i pomagali je wypełniać na miejscu. W czasie pełnionych przez 10 miesięcy dyżurów pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej przyjęli 4.696 wniosków o jednorazowe świadczenie pieniężne dla osób, które opuściły Ukrainę w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (jednorazowe 300 zł). Pomocą objęto 7.936 osób, w tym 3.236 dzieci. Łączna kwota środków z Funduszu Pomocy na tą formę pomocy wyniosła 2.330.800 zł.

Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji oferowały również:

- Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze (45 rodzin rozpoznanych jako zagrożone kryzysem i którym udzielono wsparcia);
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (162 rodziny rozpoznane jako zagrożone kryzysem oraz 151 rodzin, którym udzielono wsparcia);
- Lubuska Wojewódzka Komenda OHP (10 rodzin rozpoznanych jako zagrożone kryzysem i którym udzielono wsparcia);
- Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej (10 rodzin rozpoznane jako zagrożone kryzysem i którym udzielono wsparcia).
- Lubuski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej (9 rodzin rozpoznanych jako zagrożone kryzysem i którym udzielono wsparcia).

W celu zastosowania wczesnej profilaktyki, dokonując analizy rodzin zagrożonych kryzysem, szczególną uwagę należy zwrócić na dzieci w tych rodzinach. Podmioty, które zgłosiły prowadzenie ewidencji rodzin zagrożonych kryzysem potwierdzały monitorowanie sytuacji dzieci. W ramach zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze monitoring sytuacji dzieci prowadzony był zarówno przez pracowników socjalnych, jak i asystentów rodziny. W 2022 r. wśród osób objętych pomocą społeczną, 945 stanowiły dzieci. Poniższy wykres prezentuje liczebność rodzin z dziećmi.

Wykres 1. Liczba rodzin według liczby dzieci w rodzinach objętych pomocą w 2022 r.

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

W 2022 r. szczególnym monitorowaniem w formie wsparcia asystenta rodziny objęto 150 rodzin (w tym 268 dzieci). Taka forma pomocy kierowana była do rodzin wymagających podejmowania szczególnych działań i zindywidualizowanej pracy mającej na celu wzmocnienie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W 2022 r. z powodu realizacji planu pracy zakończono pracę z 17 rodzinami. Zachodzi potrzeba objęcia wsparciem kolejnych środowisk, jednakże wymaga to zatrudnienia dodatkowych asystentów rodziny.

W 2022 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanęli przed nowym zadaniem, jakim był monitoring praw i obowiązków opiekuna tymczasowego dla dzieci ukraińskich, które przekroczyły granicę po 24.02.2022 r. i osiedliły się na terenie gminy Zielona Góra. Według stanu na 31.12.2022 r. w Mieście Zielona Góra pod opieką opiekuna tymczasowego przebywało 136 takich dzieci.

Poza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zielonej Górze monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem prowadziły:

- Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze (67 dzieci);
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna (283 dzieci);
- Lubuska Wojewódzka Komenda OHP (10 dzieci);
- Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej (5 dzieci).

Szczególną uwagę na sytuację dziecka zwracały placówki wsparcia dziennego, które w razie potrzeby oferowały indywidualne konsultacje.

W ramach wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny prowadzono edukację służącą wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych. Warsztaty dla 175 rodziców oferowały 7 podmiotów:

- Towarzystwo Rozwoju Rodziny – Akademia Dobrego Rodzica (w czterech warsztatach wzięło udział 90 osób i tyle samo osób ukończyło);
- Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka – warsztaty umiejętności wychowawczych (w dwóch edycjach wzięły udział 24 osoby, ukończyło 14 osób);
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – warsztaty dla rodziców (w warsztatach wzięły udział 43 osoby, ukończyło warsztaty natomiast 36 osób), ponadto realizowano indywidualną psychoedukację, prelekcje dla rodziców, porady, warsztaty dla rodziców dzieci przedszkolnych – „Rodzicielskie SOS”, konsultacje, terapię rodzin oraz interwencje kryzysowe dla rodziców na terenie szkoły;
- Ośrodek Integracji Społecznej – warsztat personalny dla rodziców z coachem (wzięło w nim udział 8 osób);
- Stowarzyszenie „Damy Radę” – organizacja spotkań z rodzicami i opiekunami dzieci uczęszczających do prowadzonej przez Stowarzyszenie świetlicy. Spotkania miały na celu omówienie bieżącej sytuacji dzieci oraz wsparcie opiekunów w ich wychowaniu (w spotkaniach wzięły udział 3 osoby);
- Lubuska Wojewódzka Komenda OHP – zajęcia mające na celu pedagogizację rodziców i opiekunów (udział wzięły 74 osoby);

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

- Lubuski Zarząd Wojewódzki Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej – spotkania dla rodziców i opiekunów wychowanków świetlicy, mające na celu wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych (14 osób).

Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze w 2022 r. zrealizowało 6 kampanii służących m.in. wzmocnieniu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych:

- „Współuzależnienie w chorobie alkoholowej. Jak żyć z osobą uzależnioną” – kampania społeczna mająca za zadanie przybliżyć mieszkańcom Zielonej Góry problem współuzależnienia, dać obraz tego czym jest i jak funkcjonuje rodzina z problemem alkoholowym oraz wskazać formy pomocy dla tych, którzy szukają jej dla siebie lub kogoś bliskiego. W ramach kampanii w zielonogórskich parafiach oraz w wiatach na przystankach MZK w Zielonej Górze pojawiły się plakaty o tematyce współuzależnienia, oraz kolportowana była ulotka „Współuzależnienie w chorobie alkoholowej. Jak żyć z osobą uzależnioną? Krótki poradnik dla kobiet”, w radiu „Index” emitowany był spot kampanijny a na ulicach pojawiły się dwa wielkoformatowe bilbordy. Przygotowano również nagranie rozmowy z psychologiem w postaci vloga „Rozmowy na kanapie o profilaktyce”;
- „Na przerwie razem” – głównym celem projektu było zmniejszenie zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży, poprzez wsparcie szkoły w budowaniu jej pozytywnego klimatu, który jest ważnym czynnikiem chroniącym. W ramach projektu zostały utworzone kącki profilaktyczne, zawierające kolorowe pufy a także naklejki ścienne i schodowe. Szkoły podstawowe otrzymały też wielkoformatowe naklejki podłogowe do gier i zabaw , a szkoły ponadpodstawowe kolorowe hamaki z mocowaniami;
- „List do Rodziców Pierwszoklasistów” – działanie informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców dzieci, które rozpoczynają naukę w pierwszej klasie szkoły podstawowej.
- „Uzależnienia behawioralne. Chcesz czy musisz?” - działanie informacyjno-edukacyjne skierowane do dzieci i rodziców, mające na celu popularyzowanie wiedzy i zwiększenie świadomości ryzyka związanego z możliwością uzależnienia od wykonywania pewnych czynności. Podczas kampanii omówiono najczęściej spotykane uzależnienia behawioralne: uzależnienie od hazardu, zakupów, pracy, seksu, nowych technologii, uzależnienie od jedzenia;
- „Dzień bezpiecznego Internetu 2022” - działanie informacyjno-edukacyjne skierowane do rodziców i uczniów, mające na celu wsparcie w prowadzeniu działań związanych z bezpieczeństwem w Internecie. Przekazano szkołom materiały profilaktyczno-edukacyjne adresowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, które mogły zostać wykorzystane podczas realizacji działań profilaktycznych poświęconych bezpieczeństwu w Sieci. Do placówek trafiły także materiały w wersji multimedialnej - plakaty i poradnik dla rodziców "Szkodliwe treści w Internecie. Nie Akceptuję. Reaguję".

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

- „ZaFAScynuj się ciążą bez alkoholu” Alkohol uszkadza najbardziej...” – działanie mające na celu zwrócenia uwagi na problemy osób z Alkoholowym Zespołem Płodowym oraz uświadomienie przyszłym matkom szkodliwości picia alkoholu w czasie ciąży i jego negatywnego wpływu na rozwój płodu. Przesłaniem kampanii było uświadomienie społeczeństwu, że nie ma bezpiecznej dawki alkoholu w ciąży a także, że Zespołowi FAS oraz innym uszkodzeniom związanym z narażaniem dziecka w łonie matki na alkohol, można w 100% zapobiec, zachowując abstynencję podczas trwania całej ciąży.

Dodatkowo, rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych oferowano mediacje rodzinne. Komitet Ochrony Praw Dziecka w Zielonej Górze przeprowadził 48 takich mediacji a Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna 1 mediację.

Równoległe z prowadzeniem działań edukacyjnych dla rodziców, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna realizowała 2 programy na rzecz wspierania rodzin nakierowane na pracę z rodziną niewydolną wychowawczo. Podmiot ten zorganizował warsztaty dla rodziców dzieci przedszkolnych „Rodzicielskie SOS” oraz warsztaty umiejętności wychowawczych dla 36 rodziców.

W 2022 r. liczne instytucje, placówki i organizacje (12 podmiotów) udzielały porad i prowadziły terapię, co pozwoliło na skrócenie czasu oczekiwania na pomoc specjalistów, udzielanie niezwłocznego wsparcia rodzinom w kryzysie, poprawę funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia oraz poprawę relacji między członkami rodziny. Świadczone było m. in. Poradnictwo prawne, psychologiczne, w zakresie uzależnień, psychiatryczne, prowadzone były terapie grupowe, rodzinne i indywidualne.

Tabela 1. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w mieście Zielona Góra w 2022 r.

Realizator Programu	Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego						
	Porady prawne	Porady psychologiczne	Poradnictwo w zakresie uzależnień	Terapia indywidualna	Terapia grupowa	Terapia rodzinna	Poradnictwo psychiatryczne
BABA Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet	340	200	x	x	x	x	x
Komitet Ochrony Praw Dziecka	39	120	x	x	x	x	x
Lubuska Wojewódzka Komenda OHP	x	50	50	13	50	x	9
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	291	720	130	20	23	30	x
Polskie Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomani Oddział w Zielonej Górze	120	92	620	380	72	60	525
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	x	1672	29	301	17	136	x
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej	x	140	x	4	x	2	x

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

w Zielonej Górze							
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym „Dalej Razem”	x	10	x	x	x	x	x
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum”	300	x	x	x	x	x	x
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	x	270	30	x	x	x	x
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	x	37	x	x	x	x	x
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	x	x	135	758	263	x	115

Ponadto Towarzystwo Przyjaciół Dzieci oferowało porady pedagogiczne dla 75 osób, oraz porady dietetyka dla 36 osób. Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom przeprowadziło 120 godzin zajęć z młodzieżą (920 osób) na temat uzależnień od środków psychoaktywnych.

Wymienione w tabeli podmioty udzieliły łącznie 16.946 porad, co obrazuje tabela nr 2.

Tabela 2. Liczba udzielonych porad w ramach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w Mieście Zielona Góra w 2022 r.

Realizator Programu	Liczba udzielonych porad z zakresu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego						
	Porady prawne	Porady psychologiczne	Poradnictwo w zakresie uzależnień	Terapia indywidualna	Terapia grupowa	Terapia rodzinna	Poradnictwo psychiatryczne
BABA Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet	388	224	x	x	x	x	x
Komitet Ochrony Praw Dziecka	46	240	x	x	x	x	x
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	291	856	127	110	107	180	x
Polskie Towarzystwo Przeciwdziałania Narkomani Oddział w Zielonej Górze	265	269	1680	1252	72	294	421
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	x	1672	29	301	17	136	x
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Zielonej Górze	x	500	x	22	x	5	x
Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym „Dalej Razem”	x	30	x	x	x	x	x

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej „Civis Sum”	450	x	x	x	x	x	x
Towarzystwo Rozwoju Rodziny	x	270	30	x	x	x	x
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	x	37	x	x	x	x	x
Wojewódzka Lubuska Komenda Ochotniczych Hufców Pracy	x	50	x	x	x	x	x
Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia	x	x	764	3414	2140	x	263
Łącznie	1440	4142	2630	5099	2336	615	684

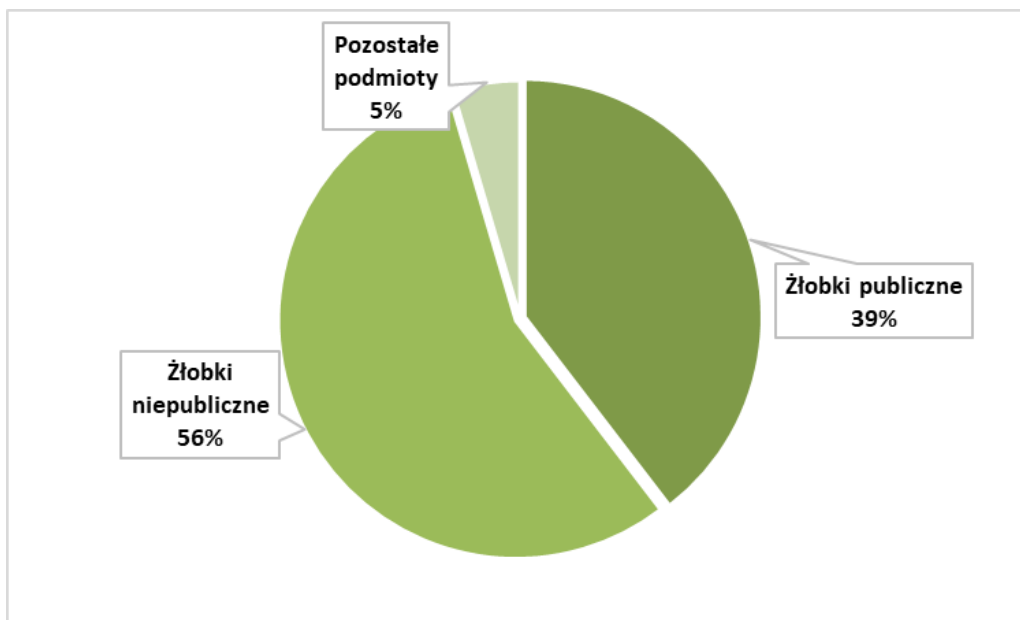
Podsumowując cel 1. *Wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny, praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym oraz interdyscyplinarna praca z rodzinami niewydolnymi wychowawczo, zagrożonymi odebraniem dziecka* należy stwierdzić, że w mieście Zielona Góra w 2022 r. podejmowanych było wiele działań w zakresie monitoringu, warsztatów i projektów oraz porad specjalistycznych, co przełożyło się na skuteczniejsze wsparcie rodzin zagrożonych kryzysem.

2. Realizacja celu operacyjnego - Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży

Wsparcie rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży jest istotnym elementem na każdym etapie rozwoju młodego pokolenia.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych prowadzących działalność na terenie Miasta Zielona Góra były 33 podmioty opieki nad dziećmi do lat 3, w tym 4 żłobki publiczne (jeden żłobek w dwóch lokalizacjach), 23 żłobki niepubliczne, 1 klub dziecięcy oraz 5 dziennych opiekunów. Liczba miejsc w żłobkach dziecięcych to 1506, w tym w żłobkach publicznych 596, w żłobkach niepublicznych 841 oraz 69 w pozostałych podmiotach. W 2022 r. do miejskich żłobków nie zostało przyjętych ok. 442 dzieci. Obecnie na przyjęcie do żłobka miejskiego oczekuje ok. 393 dzieci.

Wykres 2. Miejsca w placówkach zapewniających opiekę dzieciom w wieku do lat 3 w 2022 r.

Rodziny w trudnej sytuacji finansowej w 2022 r. mogły korzystać ze zniżek w odpłatności za pobyt dziecka w żłobku utworzonym przez Miasto Zielona Góra i klubie dziecięcym na podstawie uchwały Rady Miasta Zielona Góra nr XVIII.144.2011 z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie opłat za pobyt dziecka w żłobku i klubie dziecięcym oraz u dziennego opiekuna. Zgodnie z § 9 wskazanej uchwały na wniosek rodzica dziecka rodzinę, spełniającą do 150% kryterium dochodowego na osobę, zwalniano z ponoszenia opłaty na drugie i kolejne dziecko za pobyt w żłobku lub klubie dziecięcym - w wysokości 50%, natomiast w myśl § 10 obniżano do 100% opłatę za pobyt dziecka

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

w żłobku, klubie dziecięcym rodzinie niespełniającej kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, która znalazła się w trudnej sytuacji materialnej w wyniku następujących zdarzeń losowych:

- 1) śmierci jednego lub obojga rodziców;
- 2) nieuleczalnej lub ciężkiej, długotrwałej choroby jednego lub obojga rodziców;
- 3) ciężkiego wypadku powodującego trwałe uszczerbek na zdrowiu jednego lub obojga rodziców;
- 4) pożaru lub zalania mieszkania;
- 5) zniszczenia, kradzieży z włamaniem, rabunku mienia rodziny;
- 6) klęski żywiołowej lub ekologicznej, której skutki dotknęły rodzinę;
- 7) innego zdarzenia losowego mającego wpływ na sytuację materialną rodziny.

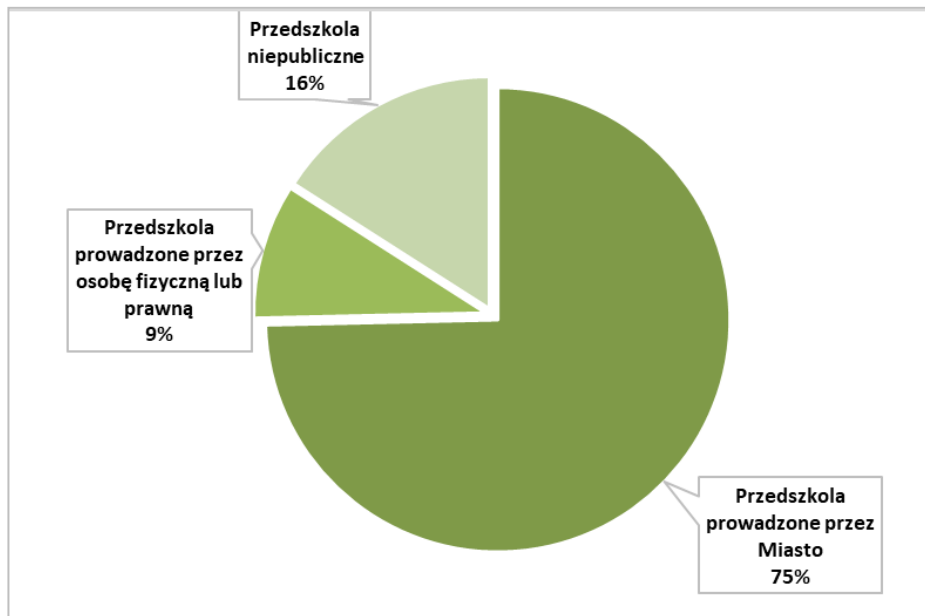
W 2022 r. z ulg w odpłatności za żłobki miejskie nie skorzystała żadna rodzina.

Mając na uwadze niewystarczającą liczbę miejsc w żłobkach, Miasto Zielona Góra ogłosiło otwarty konkurs ofert z zakresu organizacji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 sprawowanej w formie żłobka. W wyniku konkursu dofinansowaniem objęto 773 miejsca, dzięki czemu rodzice ponosili mniejsze koszty z tytułu pobytu dziecka w żłobku niepublicznym. Dotacja na 1 miejsce w żłobku niepublicznym wynosiła 270 zł, a łączna kwota dofinansowania w 2022 r. wyniosła 2.477.520 zł. Dofinansowanie do miejsc w żłobkach niepublicznych pozwoliło większej liczbie rodziców na zapisanie dziecka do żłobka i powrót do pracy oraz zmniejszenie wydatków.

Liczba placówek zapewniających opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym wynosiła w 2022 r. 57, w tym 34 stanowiły przedszkola publiczne (w tym 3 prowadzone przez osoby fizyczne lub prawne), a 23 przedszkola niepubliczne. Łączna liczba miejsc wyniosła 6.270, w tym 5.270 w przedszkolach publicznych (z czego 590 miejsc, to miejsca w placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne) i 1000 w przedszkolach niepublicznych. W 2022 r. wszystkie dzieci zostały przyjęte do przedszkoli.

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Wykres 3. Miejsca w placówkach zapewniających opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym w 2022 r.

Znaczną ulgę przekładającą się na budżety rodzin stanowi uchwała Nr LVIII.491.2013 Rady Miasta Zielona Góra z 26 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach i publicznych innych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Miasto Zielona Góra, na podstawie której ustalono, że bezpłatne nauczanie, wychowanie i opieka w publicznym przedszkolu wynosi 10 godzin dziennie.

W celu wspierania rodzin w opiece i edukacji dzieci, w tym wspierania rodziców w ich aktywności zawodowej prowadzona jest polityka planowania miejsc, obserwacja statystyki urodzeń i oferowanie rodzicom elastycznych godzin pobytu w przedszkolach. Wsparciem jest możliwość zapisania dziecka do przedszkola poprzez elektroniczną rekrutację, poprzez którą w 2022 r. zgłoszono 1.461 dzieci. W 2022 r. adaptowano 2 pomieszczenia na cele edukacji przedszkolnej, gdzie powstały 2 dodatkowe oddziały (sale wraz z zapleczem sanitarnym). Kwota dofinansowań na adaptację pomieszczeń wyniosła 61.400 zł.

W ramach pomocy rodzinom mającym dzieci w żłobkach i przedszkolach Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonej Górze w 2022 r. przeznaczył kwotę 68.593,22 zł na pokrycie kosztów posiłków (pełnego obiadu) dla 183 dzieci w wieku przedszkolnym, tj. do czasu podjęcia nauki

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

w szkole podstawowej (6-7 rok życia) w placówkach publicznych i niepublicznych na terenie miasta Zielona Góra.

Kwota na posiłki (pełny obiad) dla dzieci uczęszczających do szkół wyniosła w 2022 r. 141.430,74 zł, pomocą objęto 232 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej na terenie miasta Zielona Góra, jak również Ośrodków Wychowawczych lub Socjoterapeutycznych znajdujących na terenie innych gmin.

W ramach pomocy rodzinom ukraińskim o statusie UKR, przebywającym na terenie Miasta Zielona Góra, mającym dzieci uczęszczające do przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych przekazano z Funduszu Pomocy kwotę 400.472,03 zł na pokrycie kosztów posiłków (pełnego obiadu) dla 1.474 dzieci.

Niewątpliwie dużą nobilitacją oraz pomocą materialną dla uzdolnionych uczniów było przyznanie stypendiów naukowych oraz stypendiów dla laureatów i finalistów olimpiad w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych. W 2022 r. stypendia takie przyznano dla 109 uczniów.

W 2022 r. organizowano bardzo dużą ilość olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów, przeglądów artystycznych, co umożliwiło poszerzenie zainteresowań znacznej liczbie dzieci i młodzieży. Zorganizowano 782 wydarzenia typu: olimpiady przedmiotowe, warsztaty, konkursy oraz przeglądy artystyczne. Zajęcia te były organizowane przez 9 podmiotów: Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Lubuską Wojewódzką Komendę Ochotniczych Hufców Pracy, Lubuski Zarząd Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza”, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną, Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra oraz Zielonogórski Ośrodek Kultury.

Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowało w 2022 roku konkurs pn. „W krainie profilaktyki” a także konkurs „IV Zielonogórski Pięciobój Profilaktyczny”. Pierwszy z nich adresowany był do przedszkolaków. Celem konkursu było propagowanie wśród dzieci szeroko rozumianej profilaktyki już od najmłodszych lat. Zadanie konkursowe polegało na stworzeniu i nagraniu krótkiego przedstawienia z udziałem głównych postaci występujących w „Elementarzu Profilaktycznym”. Udział w konkursie wzięły udział 22 przedszkola. Adresatem drugiego konkursu były placówki wsparcia dziennego i podmioty działające na rzecz dzieci i młodzieży. Celem „IV Zielonogórskiego Pięcioboju Profilaktycznego” było nie tylko poszerzenie wiedzy dotyczącej szkodliwości używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przeciwdziałania przemocy i cyberprzemocy, ale także kształtowanie postawy asertywności i umiejętności podejmowania właściwych wyborów. Sześć świetlic, które zgłosiły się do projektu, realizowało w miesiącach luty – maj związane z tą problematyką zadania pogrupowane w czterech blokach tematycznych. W trakcie trwania „Pięcioboju” uczestnicy wspierani przez wychowawców tworzyli m.in. projekty billboardów, plakatów, reklam, kolaży promujących życie bez uzależnień, hip-hopowy utwór poświęcony pozytywnym wartościom, filmy na temat radzenia sobie z przemocą. Ostatnim, piątym etapem wieńczącym udział

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

w „Pięcioboju”, była zorganizowana przez Biuro na terenie świetlicy „Nasza Łężyca”, impreza plenerowa podsumowująca czteromiesięczną pracę.

Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy zorganizowała 15 konkursów: Wojewódzki Konkurs Polskie Serce Pękło. Katyń 1940; Wojewódzki Konkurs Plastyczny Młodzieży OHP pn. Kartka Wielkanocna; Wojewódzki Konkurs Wiedzy Informatycznej Uczestników OHP; Wojewódzki Konkurs Papieski „Przyszłość ludzkości idzie poprzez rodzinę!”; Wojewódzki Konkurs Niezwyciężone. Bohaterki Niepodległej; Wojewódzki Konkurs Normalizacja i ja; Wojewódzki Konkurs, pn. Aktywność – dobry wybór 2022; Wojewódzki Konkurs „Sprawny w zawodzie”; Wojewódzki Konkurs Absolwent Roku OHP – 2022; Wojewódzki Konkurs na Kartkę Bożonarodzeniową; Wojewódzki Konkurs Fotograficzny „Barwy jesieni okiem fotografów OHP II edycja”; Wojewódzki Konkurs Historyczny „Powstanie Zamojskie 1942-43”; Wojewódzki Konkurs „Pieczemy najpiękniejsze pierniczki”.

Lubuski Zarząd Okręgowego Czerwonego Krzyża zorganizował konkurs plastyczny na temat honorowego krwiodawstwa PCK. Z Zielonej Góry wpłynęło 170 prac, a nagrodzonych zostało 19 osób.

Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” było organizatorem olimpiady Turniej Mistrzów Klubu Miłośników Matematyki „Pitagoras”, w której wzięło udział około 100 uczestników. MCKiE zorganizowało także w 2022 roku 30 warsztatów dla 500 uczestników. Warsztaty miały szeroki wachlarz tematyczny m.in.: Laboratorium Choreografii Ogólnopolskie Warsztaty Tańca, „Dawno temu w Zielonej Górze” - warsztaty artystyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, „Odkrywamy tajemnice przeszłości” – warsztaty artystyczno-terapeutyczne dla dzieci i młodzieży wychowujących się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i wychowujących się w środowiskach zagrożonych problemem alkoholowym, „Kolorowa Pracownia” – cykl warsztatów plastycznych, „Winogronka” – najmłodszy zielonogórzanie poznają swoje miasto, cykl zajęć dla przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych, warsztaty podczas kiermaszu bożonarodzeniowego i wielkanocnego, warsztaty plastyczne dla przedszkolaków, warsztaty dla uczestników zajęć i ich rodziców. W 2022 roku Dom Harcerza zorganizował także 3 konkursy, w których wzięło udział około 100 uczestników:

- Wiosenny Konkurs Plastyczny;
- Konkurs Modeli Redukcyjnych „Wiosna Nasza”;
- IX Wojewódzkie Zawody Latawcowe „O Berło Króla Maciusia I”.

Ponad 200 uczestników zaprezentowało swoje umiejętności w 8. przeglądach artystycznych: Wieczór Tańca, Wieczór Tańca Współczesnego, Przegląd Małych Form Teatralnych „Jaśnie Pan Rym”, I Miejski Festiwal Twórczości Tanecznej, II Taneczny Przegląd Twórczości Dziecięcej i Młodzieżowej, Ogólnopolski Festiwal Tańca MOVE Zielona Góra 2022, Ogólnopolski Przegląd Teatrów Tańca, Kwalifikacje Wstępne i Regionalne do Ogólnopolskiego Konkursu Piosenki „Wygraj Sukces” z finałem w Tarnobrzegu.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji był organizatorem Miejskich Igrzysk Młodzieży Szkolnej na terenie miasta dla szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych w 3 kategoriach wiekowych:

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Igrzyska Dzieci, Igrzyska Młodzieży i Licealiada. W roku 2022 zorganizowano 86 turniejów/zawodów sportowych z następujących dyscyplin:

- piłka nożna,
- koszykówka,
- siatkówka,
- lekka atletyka,
- szachy,
- piłka ręczna;
- badminton;
- unihokej;
- tenis stołowy.

MOSiR sfinansował także pozalekcyjne zajęcia sportowo-rekreacyjne dla uczniów, które odbywały się w zielonogórskich szkołach. W roku 2022 w okresie luty-czerwiec i grudzień-wrzesień zajęcia odbywały się w 16 szkołach na terenie miasta w liczbie 76 godzin tygodniowo.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci zorganizowało 4 konkursy dla dzieci:

- Konkurs ekologiczno-plastyczny o temacie „Woda darem życia” – udział wzięło 108 dzieci;
- Konkurs plastyczny o temacie „Piękno Lubuskich Lasów” – Atlas Grzybów – udział wzięło 91 dzieci;
- Konkurs plastyczny z okazji 700-lecia uzyskania praw miejskich przez Zieloną Górę „Tu jest Moja Mała Ojczyzna” – udział wzięło 62 dzieci;
- Konkurs poetycki o temacie „Moje marzenia na teraz i na przyszłość” – udział wzięło 56 dzieci.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Kamila Norwida była organizatorem 121 spotkań warsztatowych, w których wzięło udział 2347 uczestników. Warsztaty prowadzone były w ramach 7 grup tematycznych:

- Zimowa Czytelnia Norwida– 15 spotkań warsztatowych;
- Letnia Czytelnia Norwida– 26 spotkań warsztatowych;
- Czytelnia bez granic – 35 spotkań. Zajęcia obejmowały cykl spotkań współorganizowany przez Klub Emerytów i Rencistów. Ich celem było popularyzowanie literatury dla dzieci oraz budowanie międzypokoleniowej więzi, tolerancji i wzajemnego szacunku między dziećmi i osobami starszymi.
- Cykle kreatywne – 15 spotkań. Zajęcia miały na celu spędzenie czasu w przyjemnej i kreatywnej atmosferze. Warsztaty prowadzone były przez artystów plastyków i miały za zadanie integrować osoby z różnych pokoleń, wymianę doświadczeń i „odświeżenie” różnych umiejętności wykonywania prac manualnych;

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

- #OswajanieFantastyki – 10 spotkań, w których uczestnicy mogli poznać nie tylko literaturę fantastyczną, ale również poznać kreatywne metody spędzania wolnego czasu, zarówno artystyczne jak i literackie np. gry planszowe, gry narracyjne, itp.;
- Mangowe Pogaduchy – 11 spotkań. Spotkania cykliczne otwarte dla fanów mangi, anime i szeroko rozumianej kultury dalekiego wschodu, odbywające się w mediotece „Szklana Pułapka”. Uczestnicy brali udział w dyskusjach na temat swoich ulubionych autorów i tytułów, uczyli się składać origami oraz brali udział w innych, zaplanowanych wcześniej aktualnościach dobranych do indywidualnego tematu każdego spotkania;
- Kurs Rysunku Mangowego – 9 spotkań. Zajęcia cykliczne odbywające w mediotece „Szklana Pułapka” i prowadzone przez doświadczonego rysownika. Podczas warsztatów kursanci uczyli się podstaw rysunku, dzięki którym mogli rozwinąć swój talent.

WiMBP zorganizowała także 6 konkursów związanych z literaturą dziecięcą, wzięło w nich udział 407 uczestników. Były to następujące konkursy:

- „Zielona Góra to ja” - konkurs na wiersz o Zielonej Górze “Zielona Góra to ja” (dla uczniów kl. V-VII szkół podstawowych), spotkania autorskiego z twórcami wierszy nagrodzonych, wystawa wierszy nadesłanych na konkurs. Na konkurs zgłoszono 72 wiersze, napisane przez 64 uczniów zielonogórskich szkół;
- XXIII Przegląd: Mistrz Pięknego Czytania - konkurs dla Szkół Podstawowych (w trzech kategoriach wiekowych: I-III, IV-VI, VII - VIII);
- Kleksomania - konkurs (realizowany przez Centrum Biblioteczne dla Dzieci i Młodzieży) ze znajomości „Akademii Pana Kleksa” Jana Brzechwy dla trzyosobowych drużyn z klas IV-V;
- Wyzwania Czytelnicze - konkurs czytelniczy Biblioteki Pana Kleksa, trwający cały rok dla uczniów klas: 1 – 8. Zadanie dla uczestników polegało na przeczytaniu książki wpisującej się w hasło miesiąca i pisemnym wypowiedzeniu się na jej temat;
- Moje Bullerbyn - konkurs plastyczny, zrealizowany przez Bibliotekę Pana Kleksa dla uczniów klas 2-8 szkół podstawowych. Zorganizowany we współpracy z Wydawnictwem Jung-off – ska, z okazji 75 wydania książki Astrid Lindgren „Dzieci z Bullerbyn”. Konkurs odbywał się od października do listopada, ogłoszenie wyników i rozdanie nagród natomiast miało miejsce w grudniu. Wpłynęło 26 prac w dwóch kategoriach wiekowych;
- Konkurs „Harry Potter i Komnata Tajemnic” - konkurs sprawdzający wiedzę młodzieży ze szkół podstawowych nt. książki „Harry Potter i komnata tajemnic”. Udział w nim wzięło około 100 osób.

Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra zorganizował 43 olimpiady przedmiotowe (miejskie, rejonowe i ogólnopolskie), 93 warsztaty (szkolne, miejskie

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

i rejonowe), 207 konkursów (szkolnych, międzyszkolnych, miejskich, rejonowych, wojewódzkich, ogólnopolskich, międzynarodowych) oraz 12 przeglądów artystycznych (miejskie i wojewódzkie). Skorzystało z nich 13 236 dzieci.

WOiSS to główny organizator olimpiad przedmiotowych w mieście. Dzieci i Młodzież mogły sprawdzić swoją wiedzę w takich olimpiadach, jak: Ogólnopolska Olimpiada z Języka Angielskiego, Olimpiada Solidarności, Olimpiada Języka Niemieckiego, Ogólnopolska Olimpiada Zdrowego Stylu Życia PCK, Olimpiada Literatury i Języka Polskiego, Olimpiada Wiedzy o Mediach, Olimpiada Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności, Olimpiada Geograficzna, Olimpiada Biologiczna, Olimpiada Znajomości Afryki, Olimpiada Wiedzy o Rodzinie, Olimpiada Wiedzy o Filmie i Komunikacji Społecznej, Olimpiada Filozoficzna, Olimpiada Statystyczna, Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Budowlanych, Olimpiada Innowacji Technicznych i Wynalazczości, Olimpiada Innowacji Technicznych w ochronie środowiska, Olimpiada „Buduj z pasją”, Olimpiada Przedsiębiorczości, Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej, Olimpiada „Warto wiedzieć więcej o ubezpieczeniach społecznych”, Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, Olimpiada Wiedzy Geodezyjnej i Kartograficznej, Olimpiada Artystyczna, Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Procesie Inwestycyjno-Budowlanym, Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskich, Ogólnopolska Olimpiada Antysmogowa, Ogólnopolska Olimpiada Spedycyjno-Logistyczna, Zwolnieni z Teorii Olimpiada Społeczna, Olimpiada Chemiczna, Olimpiada Wiedzy i Żywieniu i Żywności, Wiedzy o Prawach Człowieka w Świecie Współczesnym, Lingwistyki Matematycznej „Wieża Babel”, Teologii Katolickiej, Wiedzy Technicznej, o Złoty Indeks AGH, o Diamentowy Indeks AGH, Fizyczna, Olimpiada Historyczna, Wiedzy o Polsce i świecie współczesnym, Ogólnopolska Olimpiada Olimpus z matematyki, Olimpiada Matematyczna Juniorów, Olimpiada przedmiotowa „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego”

WOiSS odpowiadał także za organizację bardzo licznych warsztatów o szerokiej tematyce. Wiele z nich poruszało trudne, ale ważne zagadnienia takie jak: depresja (warsztaty „Depresja Stop”, „Depresja a samobójstwo”, „Nastoletnia depresja”), stres („Stres, jak sobie z nim radzić”, „Jak radzić sobie z napięciem, stresem i zmęczeniem”), hejt („Reagowanie na hejt”), uczucia i emocje („Kubek pełen emocji” – czyli o sztuce wyrażania emocji”, „Jak poskromić złość?”, „W krainie emocji”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”), asertywność („Słów kilka o asertywności”, „Trudna sztuka odmawiania - jak mówić nie”) tolerancja (Kształtowanie postaw akceptacji i tolerancji oraz poszanowania praw innych). Duża część warsztatów stanowiły te z zakresu szeroko pojętej profilaktyki („Profilaktyka zdrowia psychicznego”, „Profilaktyka przeciwalkoholowa”, „Profilaktyka HIV/AIDS”, „Rola szczepionek w życiu człowieka”, „Profilaktyka uzależnień”), samoakceptacji („Moje sukcesy – są rzeczy, które robię bardzo dobrze”, „Szkoła pozytywnego myślenia”) czy komunikacji („Jak się komunikować, żeby nie wariować?”, „Komunikacja interpersonalna”, „Słów kilka o komunikacji”, „Szacunek i komunikacja”). Oprócz tych powyższych zorganizowane było wiele warsztatów plastycznych, wokalnych, ekologicznych i fotograficznych.

Oprócz konkursów przedmiotowych Lubuskiego Kuratora Oświaty (język polski, niemiecki, angielski, matematyka, biologia, chemia, fizyka, historia, geografia) organizowany był szereg konkursów poetyckich, recytatorskich, plastycznych, literackich, fotograficznych sportowych oraz

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

konkursów wiedzy z różnych dziedzin takich jak: zdrowie, ekologia, kosmos. Ważnym motywem, który w 2022 roku pojawiał się w konkursach było 800-lecie Zielonej Góry i 700 lecie nadania praw miejskich, te wydarzenia były tematem wielu konkursów plastycznych, literackich, fotograficznych czy konkursach wiedzy o Mieście.

WOiSS był organizatorem następujących przeglądów artystycznych: przegląd recytatorski (dla klas I-III), przegląd recytatorski (dla klas IV-VIII), przegląd artystyczny (I-VIII): zimowe ozdoby świąteczne, Miejski Konkurs Pro Arte, przegląd dziecięcej i młodzieżowej twórczości teatralnej – „O złote pióro Koszałka Opałka”, Lubuskie Konfrontacje Artystyczne, "pro Arte" fotograficzny "Wiosna z perspektywy", Lubuski Festiwal Piosenki, Miejski Festiwal Piosenki – „Katarynka”, Miejski Festiwal Piosenki Patriotycznej, Dziecięcy i Młodzieżowy Festiwal Piosenki, Lubuskie Spotkania Jasełkowe.

Zielonogórski Ośrodek Kultury zorganizował w 2022 roku 126 warsztatów, 14 konkursów i 12 przeglądów artystycznych, w których wzięło udział łącznie 11 870 osób.

Dzieci i młodzież mogły rozwijać swoje zdolności na warsztatach plastycznych, teatralno-aktorskich, fotograficznych, dziennikarskich, wokalnych, rękodzielniczych, a także na warsztatach tworzenia ozdób związanych z Wielkanocą i Świętami Bożego Narodzenia.

Spośród zorganizowanych przez ZOK konkursów dużą popularnością cieszyły się: „Magia teatru – lalka teatralna”, Karta Wielkanocna – konkurs dla uczniów szkół podstawowych, Dziecięcy i Młodzieżowy Konkurs Recytatorski, 67 Ogólnopolski Konkurs Recytatorski, konkurs na plakat Winobraniowy, Konkurs Poetycki im. Anny German, konkurs fotograficzny „Martwa Natura 2022”.

Ważnym wydarzeniem z dziedziny kultury są Lubuskie Konfrontacje Artystyczne – cykl wydarzeń o charakterze przeglądów z kilku dziedzin: fotografia, piosenka, plastyka, instrumentalności, recytacja, teatr oraz taniec. Za organizację finałowych spotkań z każdej z tych dyscyplin odpowiedzialny jest inny ośrodek kultury. ZOK w 2022 r. wzięły na swoje barki organizację dwóch finałów wojewódzkich – piosenki oraz fotografii. Oprócz tych przeglądów, ZOK był także organizatorem XXVII Przeglądu Dziecięcej i Młodzieżowej Twórczości Teatralnej „O złote Pióro Koszałka Opałka”, 13. Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej FUMA czy XXVI Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Ulicznej BuskerBus.

Oferowane przez powyższe podmioty zajęcia były bardzo zróżnicowane, została zrealizowana duża liczba zajęć, zatem należy uznać, że miasto Zielona Góra w 2022 r., sprzyjało rozwojowi zainteresowań dzieci i młodzieży.

Podsumowując cel operacyjny 2 *Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży* stwierdzić należy, że w 2022 r. był realizowany w szerokim zakresie w różnorodnych formach, obejmując jednocześnie swym działaniem dużą liczbę dzieci i młodzieży.

3. Realizacja celu operacyjnego - Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia

Cel operacyjny zakładający profilaktykę zdrowotną nie został zrealizowany w pełnym wymiarze. Miasto Zielona Góra, z uwagi na ograniczone środki finansowe, realizowało dwa programy polityki zdrowotnej - z czego jeden (szczepienia przeciwko wirusowi HPV w ramach profilaktyki raka szyjki macicy) wpisywał się w Program Wspierania Rodziny.

W roku 2022 w zakresie realizowanego programu polityki zdrowotnej „Szczepienia przeciwko wirusowi HPV w ramach profilaktyki raka szyjki macicy na lata 2021-2022” zaszczepione zostały dziewczynki z rocznika 2010. Łącznie zaszczepiono 241 dziewczynek. Na stronie internetowej oraz profilu FB wykonawcy zostały zamieszczone materiały edukacyjne dla osób/rodziców zainteresowanych szczepieniem. Dodatkowo rodzice mogli uzyskać informacje na temat szczepień kontaktując się bezpośrednio z koordynatorem Programu, jak i podczas wizyty lekarskiej poprzedzającej szczepienie.

Zaplanowane zadania mające na celu profilaktykę zdrowotną były także realizowane przez innych realizatorów Programu, jednakże w bardzo okrojonym stopniu i liczbie uczestników. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna przeprowadziła badania diagnostyczne dla 21 dzieci z niedosłuchem.

W kwestii innych zadań z zakresu omawianego celu operacyjnego, pomimo że Miasto Zielona Góra nie prowadziło takich działań, to jednak zadania te należą do wykazu świadczeń gwarantowanych i były dostępne dla mieszkańców gminy w ramach świadczeń finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto, w roku 2022 Miasto Zielona Góra finansowało także zadania realizowane przez organizację pożytku publicznego z zakresu ochrony i promocji zdrowia, w tym:

- przesiewowe badania ostrości wzroku i widzenia obuocznego wśród uczniów szkoły podstawowej i „Badania widzenia przestrzennego, barwnego oraz ruchów oczu wśród uczniów szkoły podstawowej”.
- „Cukier w ryzach” – zadanie skierowane do nauczycieli i uczniów szkół podstawowych ukazujących rolę zdrowej diety w profilaktyce chorób cywilizacyjnych.

Podsumowując, cel operacyjny 3 *Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia*, podobnie jak w roku poprzednim został zrealizowany w ograniczonym stopniu.

4. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodziny

Mimo, iż w 2022 roku stan epidemii nie został zniesiony, to jednak zmniejszenie obostrzeń pozwoliło na organizowanie imprez na rzecz rodziny w stopniu szerszym niż w latach poprzednich. W ramach Programu „Zgrana Rodzina” zorganizowano wiele akcji i konkursów. Organizując czas wolny służący umacnianiu więzi rodziny w 2022 r. przeprowadzono lub współorganizowano następujące imprezy:

- w kwietniu zorganizowano akcję świąteczną ZGrana Wielkanoc, czyli Rodzinne Podchody. W zabawie, na deptaku bawiły się wielopokoleniowe rodziny. Każda rodzina na starcie otrzymała kopertę z regulaminem, opis do wykonania określonych zadań, kartę do naklejek za wykonanie zadania oraz kopertę ze wskazówkami. Pierwsze trzy rodziny, które jako pierwsze przeszły całą trasę podchodów i zebrały wszystkie 7 naklejek – jajek otrzymały nagrody główne. Na pozostałych uczestników czekały słodkie niespodzianki od Zajączka oraz gadżety ZGranej Rodziny.
- 1 maja zorganizowano event pn. „18-tka z UNIA !!!” ZGrane Rodziny bawiły się na 18 Urodzinach Unii Europejskiej. Zabawa odbyła się na deptaku przy wejściu do Biura ZGranej Rodziny. Wspólnie świętowano i cieszą się z faktu wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej. Było symboliczne przejście przez bramę z niebieskich balonów, a za nią czekał na uczestników urodzinowy tort z babeczek z mini flagami unijnymi. W specjalnie przygotowanym quizie można było sprawdzić swoją wiedzę na temat Unii Europejskiej, można było sobie zrobić pamiątkowe zdjęcie w fotobudce. ZGrana Rodzina postawiła swoje stoisko mobilne, w którym można było przedłużyć swoją kartę, złożyć wniosek czy dopytać o wszelkie szczegóły programu.
- maj to także miesiąc, w którym co roku obchodzony jest MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ RODZINY. W 2022 roku świętowano Międzynarodowy Dzień Rodziny w Dolinie Gęśnika w formie rozgrywek rodzinnych. ZGrani Zielonogórzanie otrzymali specjalne mapki ze wskazówkami i zadaniami do wykonania. W zadaniach trzeba było wykazać się zdolnościami koszykarskimi, plastycznymi, twórczymi i kreatywnymi. Pod namiotem ZGranej Rodziny trzeba było rozwiązać quiz pt. „Jak dobrze znasz swoją rodzinę?”, a następnie ułożyć bajkę z obrazków wyrzuconych kostkami logicznymi. Każda wypełniona mapka z minimum 7 pieczętkami brała udział w loterii nagród.
- w czerwcu zorganizowano BAJECZNY DZIEŃ DZIECKA. Na zielonogórskim deptaku wspólnie z Zielonogórskim Ośrodkiem Kultury oraz Partnerami Zgranej Rodziny świętowano Dzień Dziecka. Z okazji tego święta przygotowano mnóstwo bajkowych atrakcji, z KSIĘŻNICZKAMI i RYCERZAMI w roli głównej, nawiązując do 800 – 700-lecia Zielonej Góry. 5 czerwca, na zielonogórskim deptaku przy ratuszu odbył się wielki bal, przyjęcie na które zaproszeni byli wszyscy RYCERZE i wszystkie

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

KSIEŻNICZKI w królestwie. ZGrana Rodzina, przy swoich stanowiskach, zaproponowała doskonałą zabawę polegającą na wspólnym tworzeniu bajek oraz quiz o rodzinie. Nie zabrakło również upominków i nagród oraz ZGranego Koła Fortuny. Na deptaku pojawiły się również stanowiska Partnerów ZGranej Rodziny, którzy swoimi atrakcjami urozmaicili imprezę. Podczas imprezy, każdy RYCERZ oraz każda KSIEŻNICZKA, mieli możliwość uzupełnić swój strój o własnoręcznie przygotowaną koronę lub balonowy miecz. Dzieci losowały również swoje królewskie imiona, które zostały zapisane na specjalnie przygotowanym kotylionie. Wydarzeniu towarzyszyły spektakle, animacje i zabawy prowadzone ze sceny przez Teatr Trójkąt.

- w lipcu 2022 roku na zaproszenie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej ZGrana Rodzina wzięła udział w Zlocie fanów Ani z Zielonego Wzgórza. Na stoisku ZGranej Rodziny przeprowadzono zabawy i warsztaty plastyczne, były malowanki z postacią Ani Shirley, była możliwość zdobycia punktów w ZGranym Kole Fortuny, a klocki tematyczne przeniosły uczestników w bajeczny świat Zielonych Wzgórz.
- we wrześniu ZGrana Rodzina zawitała na Festynie w Ogrodzie Botanicznym Bajkowa Zagroda pt. "DZIECIAKI WYBIERAKI". Zorganizowano liczne zabawy z animatorem, konkursy, było kręcenie kołem fortuny, nie zabrakło malowania twarzy oraz brokatowych tatuaży.
- od 1 grudnia wystartowano ze ZGranym Kalendarzem Adwentowym. W związku z tym, że w 2021 roku ta zabawa spotkała się z wielkim odzewem i zaangażowaniem, postawiono na jej kontynuację również w roku 2022. W każdy dzień były zadania do wykonania. Zadania były łatwe i przyjemne dla dzieci, miały za zadanie budowanie świątecznej atmosfery i miały zapoznawać dzieci z bożonarodzeniowymi tradycjami. Od 1 grudnia codziennie, aż do 24 grudnia o godzinie 10:00, na facebooku prezentowano kartkę z kalendarza z poleceniem jakie należy wykonać danego dnia. Dla najwytrwalszych Zgranych, którzy pochwalili się wypełnionym kalendarzem, przygotowano niespodzianki i nagrody w postaci domina i kalejdoskopu.
- również w grudniu 2022 roku w Zielonogórskiej Palmiarni wraz z Partnerami Programu zorganizowano WARSZTATY ŚWIĄTECZNE ZGRANEJ RODZINY. Radości dzieci nie było końca, tworzyły piękne choinki, ozdoby świąteczne, a w powietrzu unosił się zapach lukrowanych pierników. Na warsztatach nie zabrakło Prawdziwego Świętego Mikołaja. Mikołaj przybijał piątki dzieciom, rozdawał cukierki i pozował do zdjęć. Pamiątkowe fotografie powstały też w fotobudce, wyposażonej w świąteczne atrybuty. Nie zabrakło kolorowych choinek z patyczków do lodów, torebek papierowych, z których powstawały wyjątkowe zawieszki na choinkę i kartki świąteczne.

W 2022 r. w Zielonej Górze dostępna była znaczna ilość miejsc, gdzie dzieci mogły spędzić czas wolny, odrobić lekcje i poprawić wyniki w nauce, rozwijać zainteresowania, nabywać umiejętności radzenia sobie ze stresem i agresją, uczyć się zdrowego stylu życia. Wspieranie

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży było realizowane głównie poprzez przekazywanie środków na ich prowadzenie, dofinansowanie zatrudnienia specjalistów, organizowanie wypoczynku letniego i zimowego, dożywanie dzieci oraz doposażenie świetlic. Placówki wsparcia dziennego prowadzone w ramach realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej miały za zadanie zapewnienie dzieciom warunków do odrabiania lekcji, pomocy w nauce, organizacji czasu wolnego oraz posiłku. W pracy pedagogicznej niezwykle istotna była współpraca pomiędzy rodziną a wychowawcą placówki, włączanie rodziców w działania organizowane przez świetlice, podczas których miały możliwość nabywać lub korygować umiejętności opiekuńcze i wychowawcze. W ramach realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej w Zielonej Górze w 2022 r. zawarto 9 umów na prowadzenie 9 placówek wsparcia dziennego na 142 miejsc.

Tabela 3. Wykaz placówek wsparcia dziennego w ramach realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej w Zielonej Górze w 2022 r.

	Nazwa placówki	Podmiot prowadzący placówkę	Adres placówki	Liczba miejsc
1.	Świetlica opiekuńczo-wychowawcza Polskiego Czerwonego Krzyża „Wiewiórka„	Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża	ul. Cyryla i Metodego 9, 65-001 Zielona Góra	10
2.	Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego „Słoneczko z uśmiechem”	Caritas Diecezji Zielonogórsko – Gorzowskiej	ul. Bema 32-34, 65-170 Zielona Góra	10
3.	DOM - Dzienny Ośrodek Młodzieżowy	Fundacja „MOŻESZ INACZEJ”	ul. Władysława IV 10, 65-229 Zielona Góra	32
4.	Specjalistyczna świetlica profilaktyczno-wychowawczej „Przygoda”	Stowarzyszenie Penitencjarne „PATRONAT”	ul. Sikorskiego 26, 65-454 Zielona Góra	20
5.	Specjalistyczna placówka wsparcia dziennego „Wśród Aniołów”	Fundacja Pozytywnego Rozwoju i Ośrodek Integracji Społecznej	ul. Prosta 47a, 65-783 Zielona Góra	15
6.	Ośrodek Socjoterapeutyczny Gniazdo	Stowarzyszenie DAMY RADEĘ	ul. Gen. Sikorskiego 24, 65-450 Zielona Góra	15
7.	Świetlica profilaktyczno-wychowawcza „Odnaleźć swoje miejsce, odzyskać dzieciństwo”	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Zielonogórsko - Gorzowskiej	Plac Matejki 2a, 65-056 Zielona Góra	15
8.	„Świetlica marzeń”	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Diecezji Zielonogórsko - Gorzowskiej	ul. Chrobrego 8, 65-052 Zielona Góra	10
9.	Świetlica socjoterapeutyczna „Złote Serca”	Polski Komitet Pomocy Społecznej Lubuski Zarząd Wojewódzki	ul. Moniuszki 35, 65-410 Zielona Góra	15

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Oprócz placówek działających w ramach realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej, 1 świetlicę w 2022 r. prowadziła Wojewódzka Lubuska Komenda Ochotniczych Hufców Pracy.

W zakresie organizacji czasu wolnego oraz wyrównywania szans dzieci i młodzieży w 2022 r. organizowano wypoczynek letni i zimowy dla dzieci i młodzieży. Wypoczynek letni i zimowy organizowany był przez 4 podmioty:

- Wydział Oświaty i Spraw Społecznych zabezpieczył półkolonie i obozy wyjazdowe zimowe dla 630 uczestników oraz letnie dla 959 uczestników;
- Polski Komitet Pomocy Społecznej zorganizował w sierpniu 5-dniową wycieczkę w góry dla 10 wychowanków.
- Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza” było organizatorem letnich i zimowych półkolonii. Łącznie skorzystało z nich 361 dzieci w wieku od 7 do 15 lat. Półkolonie miały charakter warsztatowy i prowadzone były w różnych grupach tematycznych każdego dnia w godzinach 10:00-14:00.
- Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna zorganizowała wypoczynek dla dzieci wraz z opiekunami w ramach w ramach „Zimowej Czytelnia Norwida” (15 spotkań) oraz „Letniej Czytelnia Norwida” (26 spotkań). „Zimowa Czytelnia Norwida” odbyła się w styczniu podczas ferii zimowych (17.01-28.01.2022). Zajęcia w których uczestniczyli mieszkańcy Zielonej Góry miały charakter otwarty. 90 minutowe spotkania odbywały się w Filii nr 2 (2 spotkania), Filii nr 5 (2 spotkania), w Filii nr 9 (2 spotkania), w Filii nr 11 (1 spotkanie), w Filii nr 12 (2 spotkania), w Filii nr 17 (4 spotkania), w Lubuskim Laboratorium Książki (2 spotkania). „Letnia Czytelnia Norwida” to cykl spotkań warsztatowych dla rodzin z dziećmi odbywający się w lipcu i sierpniu. Zajęcia, w których uczestniczyli mieszkańcy Zielonej Góry, miały charakter otwarty. 120 minutowe spotkania (11:00-13:00) odbywały się we wtorki, środy i czwartki w Patio Biblioteki oraz w Sali animacyjnej „Biblioteki Pana Kleksa” w gmachu głównym WiMBP.

Ponadto na kolonie letnie zorganizowane przez Lubuskie Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wytypował 40 dzieci zagrożonych wykluczeniem społecznym (1 turnus). Na kolonie skierowane zostały dzieci z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych, z rodzin wielodzietnych, samotnie wychowywanych przez jednego z rodziców oraz dzieci objęte pieczęcią zastępczą. Liczba miejsc w całości zabezpieczyła potrzeby zorganizowania wypoczynku letniego, ponieważ wszystkie chętne dzieci zostały zakwalifikowane.

W ramach działań podejmowanych na rzecz umacnianiu więzi rodzinnych Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w 2022 r. objął 398 osób z rodzin wielodzietnych programem „Rodzina na piątkę”. Program adresowany był do rodziców (lub prawnych opiekunów) z co najmniej trójką dzieci do 18 roku życia. W ramach tej oferty każde z dzieci mogło skorzystać z dwugodzinnej kąpieli za 5 zł. Ponadto w 2022 r. z wejścia na Kartę Dużej Rodziny skorzystało 6.138 osób. Rodziny te mogły skorzystać z promocyjnych cen biletów.

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Podsumowując, zielonogórska rodzina mogła skorzystać z bogatej oferty spędzania czasu wolnego. Zielonogórskie rodziny mogły uczestniczyć w licznych festynach, eventach i konkursach. Wypoczynek dla dzieci był organizowany w czasie zimowych ferii zimowym oraz wakacji letnich w formie wyjazdowej, jak również w formie półkolonii i spotkań warsztatowych. Stwierdzić należy, że Zadanie zostało zrealizowane w satysfakcjonującym wymiarze.

5. Realizacja celu operacyjnego - Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinom

Zmieniające się przepisy prawne, pojawiające się nowe problemy społeczne, konieczność radzenia sobie w sytuacjach bardzo trudnych powoduje, że w celu zwiększenia skuteczności pomocy należy doskonalić i rozszerzać osiągnięte wcześniej przez pracowników zajmujących się pomocą rodzinom umiejętności i wiedzę.

W celu podwyższenia kompetencji osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie w 2022 r. organizowano konferencje, warsztaty i seminaria tematyczne. Część z nich odbywała się w formie on-line, jednak większość powróciła do formy stacjonarnej.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej kwalifikacje zawodowe podniosło 69 pracowników wspierających rodzinę (pracowników socjalnych, asystentów rodziny, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalistów). Warto podkreślić, że znaczna część z tych pracowników podniosła swoje kwalifikacje poprzez udział w kilku szkoleniach w ciągu roku.

W ramach szkoleń organizowanych przez Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze pracownicy socjalni, asystenci rodziny oraz koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej uczestniczyli m.in. w dwóch edycjach warsztatów „Dialog Motywujący” (warsztat wiosenny i jesienny). Ośrodek zorganizował również szkolenie „Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w aspekcie prawnym w praktyce” oraz szkolenie „Przemoc seksualna – czy dzieci to dotyczy”.

Tabela 4. Udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

L.p.	Temat szkolenia	Liczba uczestników
1.	Zadania Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w aspekcie prawnym w praktyce	13
2.	Przemoc seksualna - skala problemu, rozpoznawanie, zapobieganie, interweniowanie	5
3.	Praca z osobą z zaburzeniami psychicznymi w kontekście problemu przemocy w rodzinie. Konstruktywne radzenie sobie ze stresem i trudnymi emocjami. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu	8
4.	Dialog motywujący	9
5.	Przemoc seksualna - czy dzieci do dotyczy?	8
6.	Przemoc wobec seniora w ramach "Prawo do życia w świecie bez przemocy"	4
7.	Zrozumieć dziecko z FASD	2

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

Pracownicy socjalni, asystenci i koordynatorzy pieczy zastępczej uczestniczyli także w szkoleniach, konferencjach i webinarjach organizowanych przez inne podmioty. Szkoleniem, które cieszyło się największym zainteresowaniem i frekwencją było szkolenie pn. „Krzywda dzieci w rodzinie przemocowej. Jak dziecku pomóc?” zorganizowane przez Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA. W szkoleniu tym wzięło udział 36 pracowników MOPS.

Tabela 5. Szkolenia realizowane przez inne podmioty, w których uczestniczyli pracownicy MOPS

I.p	Rodzaj	Tytuł	Organizator
1.	szkolenie	Krzywda dzieci w rodzinie przemocowej. Jak dziecku pomóc?	Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA
2.	szkolenie	Profesjonalny sprzeciw wobec przemocy w rodzinie	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
3.	konferencja	Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
4.	konferencja	Dziecko Pokrzywdzone przestępstwem 22 IX 2022	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
5.	konferencja	Dziecko Pokrzywdzone przestępstwem 17-19 X 2022	Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
6.	konferencja	5 konferencja szkoleniowa na temat cukrzycy typu 1 u dzieci i młodzieży	Fundacja "Po drugiej stronie cukru"
7.	seminarium	Regionalne platformy społeczne dla rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
8.	szkolenie	Przemoc wobec dziecka	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
9.	konferencja	Zdrowie psychiczne - problem czy wyzwanie	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
10.	konsultacje	Doradztwo dot. CUS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
11.	konferencja	Pokonać Bezdomność 2022	Ogólna Federacja na rzecz rozwiązywania Problemu Bezdomności
12.	szkolenie	Doskonalenie kompetencji osób bezpośrednio pracujących z dziećmi i rodzinami	Centrum Profilaktyki i Reedukacji "Atelier"
13.	konferencja	Konferencja instytucji pomocowych działających na rzecz młodych uczestników wspieranych przez OHP	Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Zielonej Górze
14.	warsztaty	Regionalny plan rozwoju usług społecznych województwa lubuskiego do 2027 r.	Instytut Badawczy IPC
15.	szkolenie	Szkolenie dla służb współpracujących i tworzących system wsparcia rodziny i pieczy zastępczej oraz adopcji.	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

16.	kurs e-lerningowy	Efektywna praca zdalna	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów RP
17.	kurs e-lerningowy	Zarządzanie przez kompetencje	Kancelaria Prezesa Rady Ministrów RP
18.	webinarium	Zaburzenia traumatyczne w życiu młodego człowieka - jak o nich rozmawiać	Biuro ds. Zapobiegania zachowaniom samobójczym przy Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
19.	webinarium	Zaburzenia adaptacyjne u dzieci i młodzieży. Metody postępowania	Biuro ds.. Zapobiegania zachowaniom samobójczym przy Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
20.	webinarium	Porozmawiajmy o nastolatkach - webinar przybliżający wyzwania rozwojowe i wewnętrzny świat nastolatka	Biuro ds.. Zapobiegania zachowaniom samobójczym przy Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
21.	webinarium	Fobie społeczne u uczniów szkół podstawowych i średnich	Biuro ds.. Zapobiegania zachowaniom samobójczym przy Instytucie Psychiatrii i Neurologii w Warszawie
22.	szkolenie	Podstawowa komunikacja w pomocy uchodźcom - obywatelom Ukrainy	Departament Pomocy i Integracji Społecznej, Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
23.	szkolenie	Kompetencje osób bezpośrednio pracujących z dziećmi i rodzinami	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
24.	szkolenia	Plan pomocy dziecku jako narzędzie pracy z dzieckiem dysfunkcyjnym i sprawiającym trudności wychowawcze	PRAXE
25.	wykład	Asystent rodziny - prawo rodzinne i opiekuńcze w praktyce	Uniwersytet Zielonogórski, Koło naukowe prawa cywilnego
26.	warsztaty	Diagnoza stanu i kierunków rozwoju usług społecznych w woj. lubuskim	Instytut Badawczy IPC
27.	seminarium	Lokalny plan rozwoju usług społecznych - liderzy deinstytucjonalizacji	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
28.	kurs	Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach	Centrum Rozwoju Personalnego Wrocław
29.	szkolenie	Jak uzyskać wsparcie dziecka niepełnosprawnego	Godność Praca Wsparcie
30.	szkolenie	Skuteczna pomoc społeczna "Wykwalifikowani pracownicy socjalni I stopnia" - szkolenie z zakresu I Stopnia Specjalizacji w zawodzie Pracownik Socjalny	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Szczecinie
31.	szkolenie	Zarządzanie i organizacja usług społecznych	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
32.	szkolenie	CUS - Organizacja Społeczności Lokalnej	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

33.	szkolenie	Psychodynamiczne Studium Socjoterapii i Psychoterapii Młodzieży	Krakowskie Centrum Psychodynamiczne
34.	szkolenie	Diagnoza dzieci z FASD	Centrum Psychologiczne
35.	konferencja	Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego
36.	konferencja	Obchody Europejskiego Dnia Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu w województwie lubuskim	Wojewoda Lubuski
37.	szkolenia	Wprowadzenie do partnerstwa publiczno-prywatnego	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej
38.	webinarium	Rola podmiotów ekonomii społecznej oraz pozostałych instytucji w przygotowaniu i realizacji SRPS	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
39.	szkolenie	Stosowanie narzędzia służącego jednostkom samorządu terytorialnego do jednolitego tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych.	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
40.	webinarium	Innowacje społeczne - dobre praktyki	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
41.	webinarium	Aktualizacja SRPS - przesłanki do aktualizacji SRPS (odp. Na wyzwania oraz nowy okres finansowania UE)	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
42.	webinarium	Etapy i procedura opracowania strategii z uwzględnieniem procesu uspołecznienia	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
43.	webinarium	Znaczenie kontroli zarządczej i analizy ryzyka w planowaniu strategicznym	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
44.	Webinarium	Diagnoza strategiczna - metodyka opracowania diagnozy strategicznej i analizy strategicznej z uwzględnieniem głównych wniosków	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
45.	webinarium	Lokalna a regionalna i krajowa polityka społeczna - zgodność celów	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
46.	webinarium	Implementacja strategii - monitoring , znaczenie analizy wskaźnikowej i ewaluacji na etapie opracowania oraz wdrażania strategii	Fundacja Polskiej Akademii Nauk
47.	szkolenie	Opracowanie i realizacja indywidualnych planów usług społecznych	Uczelnia Korczaka w Poznaniu
48.	szkolenie on-line	Wprowadzenie procedury administracyjnej czyli po co nam KPA w pomocy społecznej	Zespół Szkolenia Expert Sophia Online
49.	szkolenie	Partnerstwo dla rodziny	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

50.	szkolenie	Kooperacja - efektywna i skuteczna. Szkolenie kompetencyjne CUS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
51.	wizyta studyjna	"Azymut - Samorządność" w mieszkaniach chronionych wspomaganych, przeznaczonych dla dorosłych osób ze spektrum autyzmu	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
52.	szkolenie on-line	Dlaczego pracownik socjalny powinien być coachem swojego klienta?	Zespół Szkolenia Expert Sophia Online
53.	szkolenie on-line	Jak uzyskać wsparcie dziecka oraz osoby niepełnosprawnej powyżej 16 lat	Godność Praca Wsparcie

Osoby profesjonalnie zajmujące się pomaganiem mogły również skorzystać ze wsparcia w formie superwizji zewnętrznych oraz grup wsparcia:

- Biuro Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonej Górze zorganizowano 25 spotkań superwizyjno-szkoleniowych dla osób pracujących w obszarze pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – zorganizowano 6 superwizji dla 9 osób;
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zorganizował 2 spotkania superwizyjne;
- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia – 5 superwizji dla 39 osób.

Mając na uwadze liczbę pracowników zaangażowanych we wspieranie rodzin i pomoc społeczną stwierdzić należy, że bezpłatna oferta szkoleniowa w mieście Zielona Góra skierowana do pracowników profesjonalnie zajmujących się pomaganiem była niewystarczająca.

6. Inne działania podejmowane na rzecz wspierania rodziny w mieście Zielona Góra

Na terenie Miasta Zielona Góra od 01.01.2014 r. działał program miejski ZGrana Rodzina. Program skierowany był do wszystkich mieszkańców posiadających meldunek w Zielonej Górze, którzy jednocześnie są rodzicami przynajmniej jednego dziecka w wieku poniżej 18 lat. Program obejmuje wyjątkowo szeroką grupę docelową – nie miała znaczenia liczba posiadanych dzieci czy status materialny.

Wydanie Karty Zgranej Rodziny następowało w ramach miejskiego programu lojalnościowo – rabatowego, z jednej strony integrującego i wspierającego przedsiębiorców z miasta, z drugiej – motywującego i zachęcającego zielonogórczan do wspólnego spędzania czasu w gronie rodzinnym. Karta upoważniała do korzystania ze specjalnych ofert przygotowanych przez Partnerów Programu: rabatów, specjalnych cen lub określonych produktów czy usług przygotowanych wyłącznie dla posiadaczy Kart.

W 2022 r. Kontynuowano akcję PACZKI DLA MAM. W ramach programu Zgrana Rodzina każdy nowonarodzony Zielonogórczanin i jego mama otrzymali wyprawkę, w skład której wchodziły: pieluszki Pampers, ozdobny kocyk z logo Zgranej Rodziny oraz Bajka Powitajka.

Kontynuowano również rozpoczętą rok wcześniej akcję PRZEWIJAKI DLA MAM. Przewijaki doskonale się sprawdzały i były często wykorzystywane podczas spacerów po Zielonej Górze.

Przewijaki znajdują się w:

- Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przy ul. Długiej,
- Urzędzie Miejskim przy ul. Podgórznej,
- Zielonogórskiej Palmiarni,
- Zielonogórskim Ośrodku Kultury przy Festiwalowej,
- Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej przy Wojska Polskiego,
- Domu Samotnej Matki,
- Urząd Miasta Wydział Oświaty i Spraw Społecznych przy ulicy Zachodniej,
- Biurze Zgranej Rodziny.

Ten w Biurze Zgranej Rodziny pełnił swoje zadanie ponad miarę – kolejka do skorzystania to norma w miesiącach kiedy słońce zachęcała do spacerów.

Rok 2022 to także monitorowanie, ulepszanie i kontynuowanie akcji – ZGrani Nagradzani. Powstała specjalna aplikacja dedykowana Partnerom, by Ci mogli skanować karty, a tym samym zasilać je punktami, które można było wymieniać na nagrody. Zgromadzone punkty były widoczne w aplikacji oraz na stronie: www.zgranarodzina.pl.

W programie nagradzana punktami była każda transakcja. Dodatkowo punkty przyznawane były automatycznie z okazji urodzin każdemu posiadaczowi karty.

W biurze Zgranej Rodziny w każdą trzecią środę miesiąca była możliwość zakręcenia Kołem Fortuny. Każdy chętny, który zawitał do biura mógł wykręcić punkty na swoje konto. W tym dniu także wiele osób nzbierane punkty wymienia na nagrody, które były przedstawione w specjalnym katalogu.

O sukcesie i popularności Programu świadczy:

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

- liczba wydanych kart od początku Programu – 49.937 (stan na 31 grudnia 2022 r.);
- liczba aktywnych partnerów w 2022 r. – 197;
- ilość ofert w 2022 r. – 185;
- ilość wydanych paczek powitalnych w 2022r. – 925.

Równoległy program ZGrani Zielonogórzanie 50+ również skierowany był do osób zameldowanych na terenie miasta Zielona Góra, obejmował jednak mieszkańców, którzy ukończyli 50 rok życia. Program działał analogicznie do programu ZGrana Rodzina, tj. oferował szeroki zakres usług i sklepów w atrakcyjnym systemie lojalnościowo-rabatowym.

Celem programu ZGrani Zielonogórzanie 50+ była aktywizacja osób po 50 roku życia, wspieranie lokalnych przedsiębiorców, a także promowanie spędzania wolnego czasu wnuków z dziadkami dla których została na tą okazję przygotowana specjalna oferta. Co istotne wnuk posiadający własną kartę ZGranej Rodziny oraz dziadek lub babcia posiadający kartę ZGrani Zielonogórzanie 50+ mogli skorzystać z dodatkowych benefitów.

W 2022 r. w ramach Programu Zgrani Zielonogórzanie 50+ kontynuowano akcję „Koperty Życia”, które w minionych dwóch latach odgrywały jeszcze większą rolę, niż w latach ubiegłych. W różnego rodzaju akcjach starano się podkreślać, że w dobie pandemii zdrowie było najwyższą wartością. Pakiety Koperty Życia można było odebrać w Biurze Programu w Ratuszu, w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Przychodni Aldemed, Poliklinice Zielona Góra oraz Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratowniczego. Akcja miała na celu szybki dostęp służb ratowniczych do danych pacjenta, a co za tym idzie podjęcie natychmiastowych działań ratowania życia.

Podobnie jak Zgrana Rodzina, program Zgrani Zielonogórzanie 50+ również odniósł sukces, świadczy o tym:

- ilość wydanych kart od początku Programu do końca 2021 r. – 34.857 kart;
- ilość aktywnych partnerów w 2021 r. – 239;
- ilość ofert prezentowanych w 2021 r. – 178.

Wychodząc naprzeciw posiadaczom kart i ich szerokiemu dostępowi do ofert w 2022 r. wydano kolejną edycję informatorów z pełną listą ofert Zgranej Rodziny oraz co kwartał wydawano informatory z ofertami Programu ZGrani Zielonogórzanie 50+. Kontynuowano aplikację mobilną na telefony, dzięki której karty obu programów były w każdej chwili dostępne w telefonach. Oferowały m.in. wyszukiwanie ofert w pobliżu miejsca pobytu osoby. Z aplikacją mobilną oferowano lokalizator dzieci. Dzięki zainstalowaniu specjalnej aplikacji na telefonie lub tablecie dziecka, w każdej chwili można było sprawdzić miejsce pobytu dziecka.

Oprócz stale obowiązujących ofert na stronach obu Programów pojawiały się zakładki z ofertami specjalnymi, które oprócz promocji na głównych stronach Programów oraz na profilu FB pojawiały się w wersji drukowanej w Łączniku Zielonogórskim, wybrane miały także promocje w lokalnych mediach.

IV. PODSUMOWANIE

Program Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra na lata 2021 – 2023 wyznaczył kierunki działań dla instytucji, placówek i organizacji działających w obszarze pomocy rodzinie spajając działania sektora publicznego oraz pozarządowego.

Analiza podejmowanych działań wskazuje, że podmioty realizujące cele i zadania określone w Programie dołożyły starań, by oferta wspierania zielonogórskich rodzin była szeroko dostępna i dopasowana do ich potrzeb.

W ramach celu operacyjnego 1 *Profilaktyka wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym* nakierowanego na wspieranie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz pracę z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym osiągnięto bardzo dobre wyniki w zakresie kontynuacji systemu monitoringu rodzin i dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej. W dalszym ciągu jednak należy podejmować działania mające na celu zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny, ponieważ zachodzi potrzeba objęcia wsparciem kolejnych środowisk. W 2022 r. z powodu konfliktu zbrojnego na terytorium Ukrainy na teren gminy Zielona Góra napłynęło kilka tysięcy uchodźców, wśród których był duży odsetek rodzin niepełnych, zmagających się z różnego rodzaju problemami (adaptacyjnymi, finansowymi, mieszkaniowymi). Rodziny te wymagały wsparcia na wielu płaszczyznach, konieczny był monitoring tych środowisk. O realizacji celu świadczy także możliwość udziału przez rodziny zagrożone kryzysem w kompleksowych programach profilaktycznych. Niewątpliwym sukcesem realizacji Programu w 2022 r. było kontynuowanie systemu poradnictwa m.in. prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień oraz terapii indywidualnej, grupowej i rodzinnej. Zarówno liczba podmiotów oferujących bezpłatne poradnictwo, jak również liczba udzielonych porad świadczy o bardzo dobrych wynikach realizacji zadania.

W kwestii realizacji celu operacyjnego 2 *Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży* znacznym osiągnięciem jest duża liczba miejsc w przedszkolach, a także kontynuowanie dotacji do opłat w żłobkach niepublicznych. Mocną stroną Programu okazała się organizacja licznych olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów i przeglądów artystycznych. Ich liczba i przekrój tematyczny były satysfakcjonujące.

Analizując realizację celu 3 *Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia* należy stwierdzić, że oferowane dotychczas bezpłatne badania diagnostyczne wykonywane w ramach zadań finansowanych przez miasto Zielona Góra związanych z profilaktyką zdrowotną i promocją zdrowia w większości nie odbyły się. Zadanie zrealizowano w bardzo okrojonym wymiarze głównie szczepiąc dziewczęta przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego HPV.

Zadania wynikające z celu operacyjnego 4 *Wsparcie form organizacji czasu wolnego służących umacnianiu więzi rodziny* zostały zrealizowane w satysfakcjonującym stopniu. Liczba zorganizowanych imprez była znacznie większa niż w latach poprzednich. Oprócz wydarzeń odbywających się stacjonarnie, organizowane były też konkursy dla dzieci na platformie Facebook,

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.

i zadania dla rodzin on-line. Udało się również zrealizować wypoczynek dla dzieci. Liczne świetlice pozaszkolne oraz kluby młodzieżowe oferowały natomiast bogatą ofertę spędzania czasu wolnego.

Aby sprawnie i efektywnie realizować działania Programu pracownicy instytucji, placówek i organizacji muszą mieć dostęp do ciągłego podwyższania swoich kwalifikacji, wiedzy i umiejętności przez udział w szkoleniach, warsztatach, seminariach itp., co zostało ujęte w celu operacyjnym 5 Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie. Pomimo podniesienia kwalifikacji zawodowych przez 69 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej poprzez udział w szkoleniach, kursach, konferencjach, seminariach i warsztatach stwierdzić należy, że liczba bezpłatnych szkoleń jest niewystarczająca. Uwzględniając zmiany społeczne, jak również potrzebę edukacji ustawicznej, w dalszym ciągu istnieje potrzeba organizowania bezpłatnych szkoleń i seminariów dla większej liczby uczestników.

Mając na uwadze doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami w wypełnianiu swoich funkcji należy stwierdzić, że realizacja Programu w 2022 r. poza kwestią profilaktyki zdrowotnej dzieci, przyniosła oczekiwane efekty.

V. WYKAZ REALIZATORÓW I PARTNERÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM, DO KTÓRYCH WYSŁANO ANKIETY

1. II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
2. Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej
3. Choraławki Ziemi Lubuskiej ZHP
4. Fundacja „Black Butterflies”
5. Komenda Miejska Policji
6. Kościół Chrześcijan Baptystów
7. Lubuska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy
8. Lubuski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża
9. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii
10. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA
11. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zielonej Górze
12. Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza”
13. Ośrodek Integracji Społecznej
14. Polski Komitet Pomocy Społecznej
15. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
16. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
17. Stowarzyszenie Damy Radę
18. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym "Dalej Razem"
19. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej "Civis Sum"
20. Szpital Uniwersytecki im. Karola Marcinkowskiego
21. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
22. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
23. Towarzystwo Rozwoju Rodziny
24. Uniwersytet Zielonogórski
25. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida
26. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
27. Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra
28. Zespół Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej "Promyk" Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
29. Zielonogórski Ośrodek Kultury

VI. WYKAZ REALIZATORÓW I PARTNERÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM, KTÓRZY WYPEŁNILI ANKIETY

1. Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej
2. Komenda Miejska Policji
3. Lubuski Ośrodek Profilaktyki i Terapii
4. Lubuski Zarząd Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża
5. Lubuskie Stowarzyszenie na Rzecz Kobiet BABA
6. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zielonej Górze
7. Młodzieżowe Centrum Kultury i Edukacji „Dom Harcerza”
8. Ośrodek Integracji Społecznej
9. Polski Komitet Pomocy Społecznej
10. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
11. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
12. Stowarzyszenie Damy Radę
13. Stowarzyszenie Pomocy Osobom Autystycznym "Dalej Razem"
14. Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Obywatelskiej "Civis Sum"
15. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka
16. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
17. Towarzystwo Rozwoju Rodziny
18. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. C. Norwida
19. Wojewódzka Lubuska Komenda Ochotniczych Hufców Pracy
20. Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia
21. Wydział Oświaty i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Zielona Góra
22. Zielonogórski Ośrodek Kultury

VII. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin według liczby dzieci w rodzinach objętych pomocą w 2022 r.....	7
Wykres 2. Miejsca w placówkach zapewniających opiekę dzieciom w wieku do lat 3 w 2022 r.....	13
Wykres 3. Miejsca w placówkach zapewniających opiekę dzieciom w wieku przedszkolnym w 2022 r.	15

VIII. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba osób korzystających ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w mieście Zielona Góra w 2022 r.	10
Tabela 2. Liczba udzielonych porad w ramach specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w Mieście Zielona Góra w 2022 r.	11
Tabela 3. Wykaz placówek wsparcia dziennego w ramach realizacji zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej w Zielonej Górze w 2022 r.	25
Tabela 4. Udział pracowników w szkoleniach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	28
Tabela 5. Szkolenia realizowane przez inne podmioty, w których uczestniczyli pracownicy MOPS....	29

Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Mieście Zielona Góra
na lata 2021 – 2023 za 2022 r.
